

KUOPIO

Iso Salinjärvi

ranta-asemakaava-alueen arkeologinen inventointi 2024

Joel Karhapää ja Jesse Keskinen

Tilaaja: Maankäytönsuunnittelu Kaavaharju

Sisältö

Perustiedot	2
Kartta	3
Inventointi	4
Kuvia tutkimusalueesta	5

Kansikuva: Kaava-aluetta tutkimusalueen pohjoisosasta.

Perustiedot

Alue: 15 ha laajuinen Iso Salinjärven länsipäässä sijaitseva ranta-asemakaavan alue Kuopion Karttulassa.

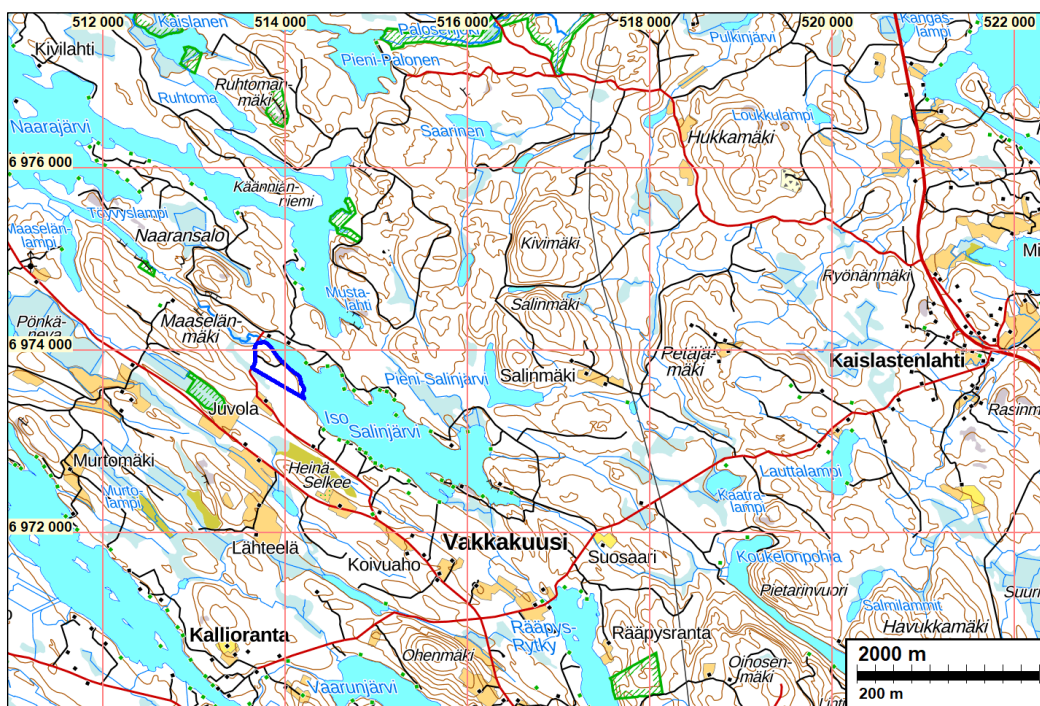
Tarkoitus: Selvittää alueen muinaisjäännökset ja muut suojeltavaksi katsottavat arkeologiset jäännökset.

Maastotyö: 12.6.2024

Tilaaja: Maankäytönsuunnittelu Kaavaharju

Tekijät: *Kenttätyö:* Joel Karhapää ja Jesse Keskinen *Raportti:* Jesse Keskinen

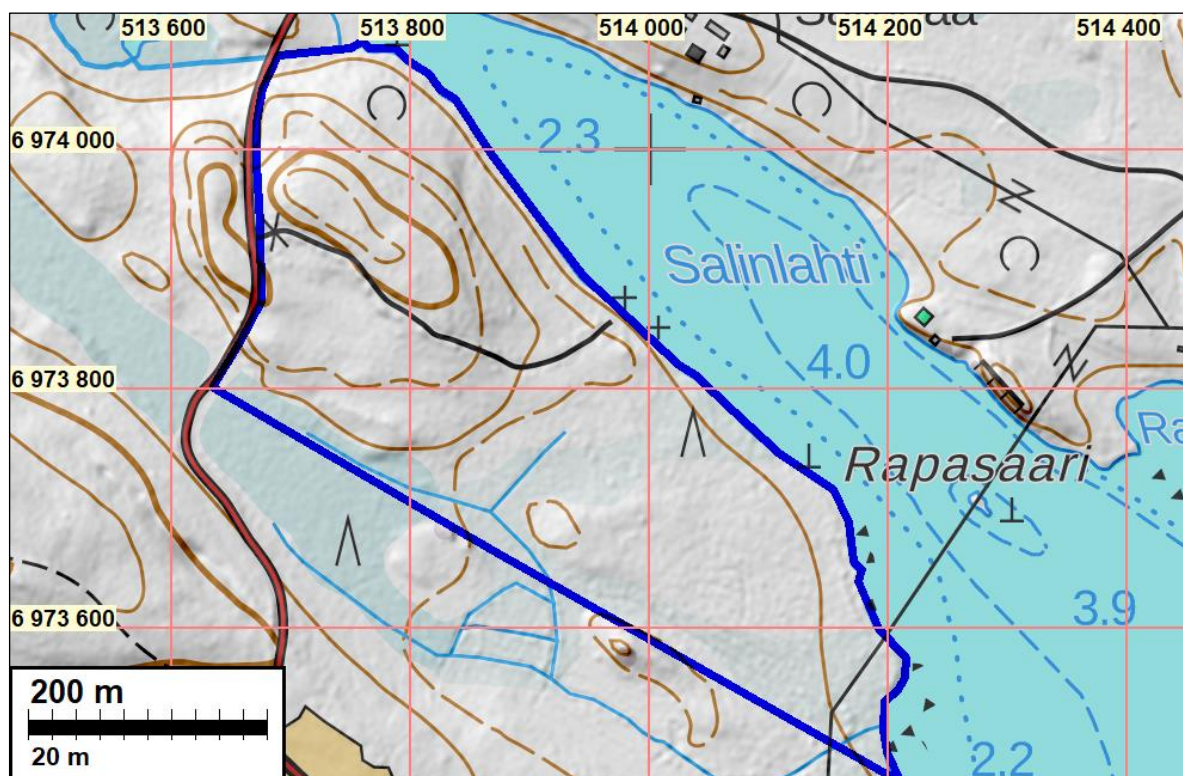
Tulos: Alueella ei ole muinaisjäännöksiä tai muita suojeltavaksi katsottavia arkeologisia jäännöksiä.

Tutkimusalue sinisellä

Muita tietoja: Koordinaatit ja kartat ovat ETRS-TM35FIN ja N2000 järjestelmissä. Kartat ja ilmakuvat ovat Maanmittauslaitoksen aineistoista 7/2024, ellei toisin mainittu. Muinaisjäännösrekisteri on tarkastettu 7/2024. Valokuvia ei ole talletettu mihinkään viralliseen arkistoon, eikä niillä ole mitään kokoelmatunnusta. Valokuvat ovat digitaalisia, ja ne ovat tallessa Mikroliitti Oy:n palvelimella. Kuvaaja: J. Karhapää.

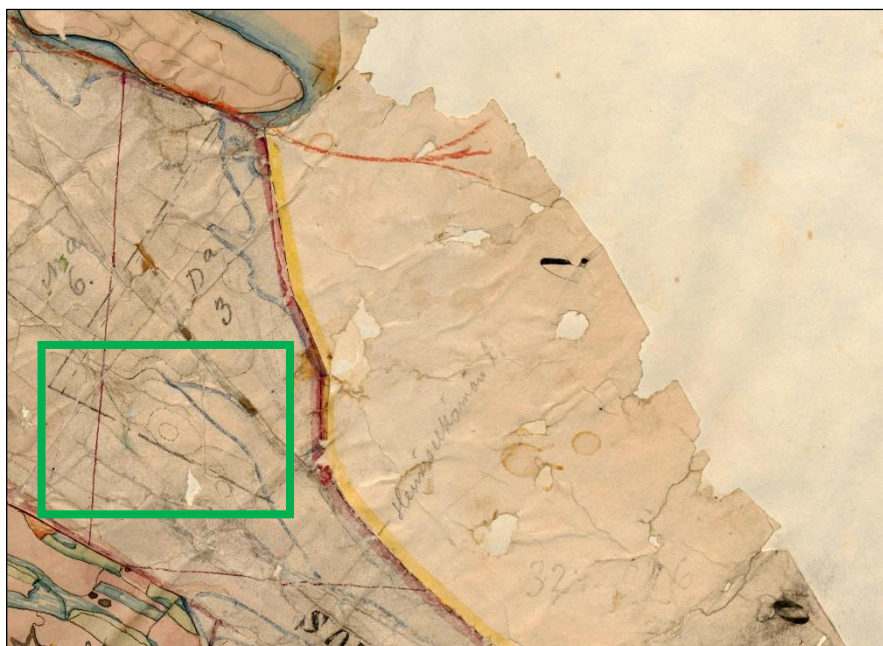
Kartta

Asemakaavan alue, eli inventoinnin tutkimusalue, sinisellä.

Ote vuoden 1971 peruskartasta. Tutkimusalue merkitty sinisellä viivalla.

Ote vuonna 1846 pitäjänkartasta. Vasemmassa reunassa näkyy sama Punnonmäen kylän länsiraja kuin 1971 peruskartassa. Kartan perusteella tutkimusalue on ollut tuohon aikaan rakentamatonta. Alue en sijainti osoitettu vihreällä suorakaiteella.

Inventointi

Kuopion Karttulaan Iso Salijärven länsipään etelärannalle on tekeillä ranta-asemakaava. Maankäytönsuunnittelu Kaavaharju tilasi suunnitellun kaava-alueen inventoinnin Mikrolitti Oy:ltä. Maastotyön tekivät Joel Karhapää ja Jesse Keskinen, Tutkimuksen kannalta hyvissä olosuhteissa 12.6.2024.

Alueella tiettävästi ei ole suoritettu aiemmin arkeologisia tutkimuksia, eikä alueelta eikä Salinjärven rannoilta tunneta entuudestaan muinaisjäännöksiä tai muita arkeologisia kohteita.

Suunnitellun kaavan alue, eli tutkimusalue on laajuudeltaan noin 15 hehtaaria, ja se sijaitsee Iso Salijärven länsipään etelä-lounaisrannalla, järven lasku-uoman, Salinjoen suussa. Tutkimusalue on pituudeltaan länsi-itäsuunnassa noin 650 m ja pohjoiseteläsuunnassa keskimäärin noin 200 m. Tutkimusalueen pohjoisosa koostuu koilliseen Iso Salijärveen päin laskevasta jyrkähköstä rinteestä, joka kasvaa sekametsää. Rinne kohoaa Salijärven rannasta (128,4 m mpy) 142,5 m mpy korkeuteen. Rinteen maasto on kivikkoista hiekkamoreenia. Sen arkeologinen potentiaali vaikutti vähäiseltä. Tutkimusalueen luoteiskulma, Salinjoen suulla on alavampaa ja pinnanmuodoltaan tasaisempaa. Alueen maasto on hyvin kivikkoista ja kosteaa.

Tutkimusalueen eteläosassa maasto on alavampaa (128,4–132,5 m mpy) ja pinnan muodoltaan tasaisempaa ja kasvaa harvaa sekametsää. Eteläosassa maastoa on myös ojitettu runsaasti. Maasto on pohjoisosaan verrattuna vähemmän kivikkoista, mutta selkeästi kosteampaa.

Salinjärvi sijaitsee korkeustasolla, jolle muinainen Itämeri eikä Saimaa ole ulottuneet. Järvi laskee luoteeseen, joten on ilmeistä, että järven lasku-uoman suulla vedentaso on ollut jokseenkin muuttumaton tai hitaasti nouseva. Merkkejä järvenlaskusta ei ole. Siten rantasidonnaista esihistoriaa voisi sijaita vain aivan nykyrannan tuntumassa.

Historiallisella ajalla alue on kuulunut Karttulan Punnonmäen kylään. V. 1846 laaditulla pitäjänkartalla alue on ”tyhjä” – ei mitään ihmistoimintaan viittaavia merkintöjä. Kartassa kohdalla

ei ole myöhempiä päälle piirroksia, joten se kuvaa 1840 lukua aiempaa tilannetta. Tarkempaa vanhaa karttaa (johon oletettavasti pitäjänkartta tällä kohdin perustuu) ei katsottu tarpeelliseksi etsiä ja tutkia.

Maastossa alue katsottiin kokonaan läpi. Paikoin tehtiin lapionpistoja jolla kurkattiin turpeen alle ja luodattiin maaperää. Maasto todettiin hyvin kivikkoiseksi tai sen lisäksi myös kosteapohjaiseksi suometsäksi ja siten varhaismetallikauden ja kivikauden asuinpaikoiksi korkeutensa puolesta sopivilla kohdilla asuinpaikoille sopimattomaksi. Tutkimusalueella ei myöskään havaittu merkkejä historialliseen aikaan ajoittuvista rakenteista tai muista muinaisjäänöksistä.

Lopputulos on, että alueella ei ole muinaisjäänöksiä tai muita suojeltavaksi katsottavia arkeologisia jäänöksiä.

11.7. 2024

Joel Karhapää ja Jesse Keskinen,
Mikroliitti Oy

Kuvia tutkimusalueesta

Vasemmalla: Tutkimusalueen pohjoisosan rinteä. Vasemmalla näkyy Iso salinjärven lounaisranta. Rannassa puusto oli suhteellisen harvaa, ylempänä rinteessä tiheämpää. *Oikealla:* Tutkimusalueen pohjoisosan rinteä, rinteän yläosasta. maasto on hyvin kivikkoista ja kasvaa tiheää sekametsää.

Vasemmalla: Maastoa Salinjoen suulla, tutkimusalueen luoteiskulmassa. Maasto oli hyvin kivikkoista.

Oikealla: Tutkimusalueen luoteiskulma, kuvattuna Salinjoen ylittävältä sillalta.

Vasemmalla: Alavaa harvaa sekametsää tutkimusalueen eteläosassa. *Oikealla:* Tutkimusalueen eteläosaa. Maasto oli alavaa ja kosteaa harvaa sekametsää.